

Vragen bij hoofdstuk 4: De spanning tussen gemeenschap en individu: sociaal-culturele ontwikkelingen

(MvdH)

- 1) In Europa en Azië waren verschillende huwelijkspatronen te vinden, met andere gemiddelde huwelijksleeftijd voor vrouwen en met andere *preventive checks*. Verklaar waarom in China en West-Europa de huwelijksvruchtbaarheid in de vroegmoderne tijd overeenkomt, ondanks de grote verschillen in het huwelijkspatroon.
- 2) a) Leg uit hoe het westelijke huwelijkspatroon en de veranderingen in het huwelijk- en erfrecht de opkomst van het kapitalisme stimuleerde. b) Welke rol speelde de katholieke kerk in deze ontwikkeling?
- 3) Lang namen historici aan dat tijdens de pre-industriële periode in West-Europa weinig affectie bestond tussen echtelieden en ouders en kinderen. a) Waarom werd dit aangenomen? b) Met welke argumenten en historisch bewijs werd deze aanname weerlegd?
- 4) In West-Europa vond er in de loop van de pre-industriële periode een proces van individualisering van de arbeidsrelaties en familieverhoudingen plaats. a) Waarom namen door dit proces de risico's van het bestaan in West-Europa toe voor bepaalde groepen? b) Vergelijk de situatie met China.
- 5) a) Omschrijf wat de verschillen zijn in de fasen *family economy*, *family wage economy* en *family consumer economy*. b) Welke kritiek hebben historici op deze indeling geformuleerd?
- 6) a) Waarom kregen de *Junkers* in de loop van de zestiende eeuw veel macht in Oost-Duitsland? b) Wat had dat voor gevolg voor de sociale stratificatie van de boerenbevolking?
- 7) Noem drie redenen waarom de middengroepen vooral in Nederland een grote rol speelden.
- 8) a) Wie was er verantwoordelijk voor de armenzorg in Nederland en China in de pre-industriële tijd? b) Verklaar het verschil.
- 9) a) Waarom nam de druk op de armenzorg in Europa vanaf ongeveer de zestiende eeuw toe? b) Leg uit welke effecten dat had op de toegang tot de armenzorg.
- 10) In de loop van de pre-industriële periode nam in Europa disciplineren en formele sociale controle toe. a) Noem en beschrijf de drie vormen van formele sociale controle die er bestonden. b) Hoe verklaarde de Franse filosoof Foucault de toenemende disciplineren? c) Hoe verklaarde de Duitse socioloog Elias de toenemende disciplineren?

- 11) In de loop van de pre-industriële periode vond er in Europa een omslag plaats van een magisch wereldbeeld naar een meer rationeel wereldbeeld. a) Welke rol speelden de heksenvervolgingen tussen ca. 1450 en 1700 in het veranderende wereldbeeld? b) Verklaar waarom in China geen extreme vervolgingen wegens geloof bestonden.
- 12) a) Wat is de Radicale Verlichting? b) Waarom was de Republiek bij uitstek een goede voedingsbodem voor deze Radicale Verlichting?
- 13) Verklaar waarom de verspreiding van kennis na 1500 in Europa sneller kon plaatsvinden dan in China.
- 14) a) Wat zijn de drie verschillen tussen de volkscultuur (Kleine Traditie) en elite cultuur (Grote Traditie)? b) Leg aan de hand van het begrip 'privatisering' uit hoe de toenemende kloof tussen deze culturen (tradities) tot uiting kwam. c) Op welke manier kwam privatisering tot uiting in de bestraffing?
- 15) a) Noem de drie kenmerken van de *consumer revolution* die tussen ongeveer 1650 en 1850 plaatsvond. b) Hoe kwam de groeiende consumptie tot uiting in de Nederlandse huishoudens in de loop van de achttiende eeuw?